

17. listopad – Den boje za svobodu a demokracii

V roce 2000 poprvé oslavili občané České republiky nový státní svátek 17. listopad – **Den boje za svobodu a demokracii**. Na tento den připadají dvě výročí významných historických událostí: Jednak 61 let od rozsáhlé perzekuce českých studentů v roce 1939, která byla odvetou německých okupantů za politické demonstrace v den československého státního svátku 28. října. Při potlačování demonstrací bylo postřeleno devět osob, z nichž dvě zemřely. Pohřeb studenta **Jana Opletala** se stal další mohutnou demonstrací proti nacistům. Z Hitlerova rozkazu následovalo 17. listopadu 1939 uzavření všech českých vysokých škol a konfiskace jejich majetku na celou dobu okupace. Bylo zatčeno přes 1000 studentů, mnoho jich bylo popraveno a další vězněni v koncentračních táborech.

Podruhé tekla studentská krev opět 17. listopadu, tentokrát v roce 1989, kdy se plánovaný vzpomínkový průvod na studentskou perzekuci za okupace změnil sice v ukázněnou, ale protikomunistickou demonstraci, která se přes zákaz vydala do centra města. Zde byla zásahem pořádkových sil tvrdě potlačena, při čemž bylo zraněno téměř 600 osob. To bylo signálem ke stávce studentů, poté divadelní stávce a celé řadě manifestací a demonstrací občanů, k nimž se přes obavy z odvety komunistické moci přidaly i organizace a závody v Praze a postupně i v dalších městech. Bylo ustaveno Občanské fórum jako orgán politické opozice, jejímž hlavním cílem bylo zrušení vedoucí úlohy komunistické strany, zakotvení v ústavě, nastoupení cesty demokratizace společnosti a vypsání svobodných voleb. Po četných namáhavých jednáních byla nakonec ustavena tzv. vláda národního porozumění, kde měli komunisté poprvé od roku 1948 menšinové zastoupení, odstoupil tehdejší prezident Gustáv Husák a 29. prosince 1989 byl zvolen novým prezidentem **Václav Havel**. Nastala nejobtížnější doba – po 40 letech tuhé totality se naučit svobodně a odpovědně žít v demokracii.

Na Národní třídě 16 v Praze v podloubí u místa nejtvrdšího policejního zásahu byla na památku tragické události umístěna pamětní deska: bronzové dlaně s prsty zvednutými do tvaru písmene „V“ s datem **17. 11. 1989**. V době výročí sem lidé přinášejí květiny a zapalují svíčky.